

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ

«Питання протипожежної безпеки відповідно до кодексу цивільного захисту України»

Безпека закладу освіти включає декілька різновидів, однією з найважливіших серед них є пожежна безпека.

Реалізація завдань пожежної безпеки у закладі загальної середньої освіти здійснюється за наступними напрямками:

захист здоров'я та збереження життя здобувачів освіти та працівників закладу

знання техніки пожежної безпеки та дотримання правил пожежної безпеки всіма учасниками освітнього процесу

навчання здобувачів освіти та працівників закладу правилам поведінки та діям під час виникнення надзвичайної ситуації

забезпечення особистої безпеки й безпеки оточуючих

Основні керівні документи з питань пожежної та техногенної безпеки

Кодекс цивільного захисту України

Постанови Кабінету Міністрів України:

від 19.08.2002 № 1200 *«Про затвердження Порядку забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту»*

від 26 грудня 2003 р. № 2030 *«Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків»* із змінами

Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417
«Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні»

від 30 вересня 2015 р. № 775 *«Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»*

Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників
(затв. наказом МВС України від 15.01.2018 № 25)

Основні керівні документи з питань пожежної та техногенної безпеки

1

Наказ МНС України від 15.08.2007 № 557 «Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях»

2

Наказ МНС України від 12.12.2012 № 1400 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій»

3

Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 Національний класифікатор України «Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010»

4

Державний стандарт України ДСТУ Б В.1.1- 36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»

5

Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України»

Як діяти керівнику закладу освіти, з чого починати роботу по забезпеченню пожежної безпеки?

КРОК 1.

Призначаємо осіб, відповідальних за протипожежний стан та встановлюємо протипожежний режим у закладі

«Керівник закладу зобов'язаний призначити відповідальних осіб за протипожежний стан»

НАКАЗ

Про призначення відповідальних осіб за протипожежний стан

Керівник призначає відповідальних за:

- безпеку у школі загалом;
- безпеку в кабінетах, лабораторіях, бібліотеці, залах, їдальні;
- обслуговування та утримання засобів протипожежного захисту;
- стан будівель і споруд;
- електробезпеку, стан електромереж;

визначає обов'язки посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки;

формулює завдання і зазначає терміни їх виконання.

Основні напрями роботи осіб, відповідальних за пожежну безпеку є:

- 1. Забезпечення необхідною інформацією, підготовка і розроблення документів (наказів, інструкцій, планів евакуації на випадок пожежі тощо). Ведення документації.**
- 2. Розроблення та виконання протипожежних заходів.**
- 3. Роз'яснювальна робота серед персоналу щодо необхідності виконання протипожежних вимог.**
- 4. Контроль за дотриманням протипожежного режиму в закріплених приміщеннях та на території, виконанням вимог, викладених у відповідних інструкціях про заходи пожежної безпеки.**
- 5. Організація та проведення протипожежних інструктажів. Практичне відпрацювання планів евакуації, дій у разі пожежі з персоналом закладу.**
- 6. Придбання, експлуатація, утримання, перевірка технічних засобів і систем протипожежного захисту.**
- 7. Вивчення та впровадження позитивного досвіду, сучасних технологій забезпечення пожежної безпеки.**
- 8. Взаємодія з територіальними органами ДСНС України та іншими організаціями щодо забезпечення пожежної безпеки.**
- 9. Організація та проведення огляду приміщень перед їх закриттям.**

У кожному приміщенні потрібно розмістити інформацію з прізвищем, ім'ям, по батькові та телефоном відповідального за пожежну безпеку у цьому конкретному приміщенні

НАКАЗ

Про встановлення протипожежного режиму

Відповідно до п. 3 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні (затверджених наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417) керівник закладу встановлює протипожежний режим.

Протипожежний режим закладу освіти – це комплекс встановлених норм поведінки людей, правил виконання робіт та експлуатування закладу, спрямованих на забезпечення його пожежної безпеки.

Протипожежний режим у закладі встановлюється відповідними **наказами та інструкціями про заходи пожежної безпеки**

Як діяти керівнику закладу освіти, з чого починати роботу по забезпеченню пожежної безпеки?

КРОК 2.

Створюємо ланку пожежогасіння

Порядок функціонування добровільної пожежної охорони затверджено постановою КМУ від 17.07.2013 № 564 (далі — Постанова № 564). Добровільну пожежну охорону створюють з метою проведення заходів із запобігання виникненню пожеж та організацій гасіння. Пожежно-рятувальні підрозділи добровільної пожежної охорони створюють за рішенням керівника з числа працівників

Відповідно до пункту 7 Постанови № 564 на пожежно-рятувальні підрозділи добровільної пожежної охорони покладено такі завдання:

- проводять заходи щодо запобігання виникненню пожеж;**
- здійснюють гасіння пожеж, проводять евакуацію людей та матеріальних цінностей, заходи для мінімізації або ліквідації наслідків пожеж, зокрема разом з підрозділами державної, відомчої та місцевої пожежної охорони**

Як діяти керівнику закладу освіти, з чого починати роботу по забезпеченню пожежної безпеки?

КРОК 3.

Забезпечення системами протипожежного захисту та первинними засобами пожежогасіння

система пожежної
сигналізації

автоматична система
пожежогасіння

система оповіщення
про пожежу та
управління
евакуацією

система
протидимного
захисту

система
централізованого
пожежного
спостереження

система
диспетчеризації

Забезпечення пожежної безпеки в закладі

Вогнегасники – 3 шт.

Ящик з піском – 1 шт.

Сокири – 2 шт.

Противопожежне покривало – 1 шт.

Багор або лом та гак – 2 шт.

Забезпечення пожежної безпеки в закладі

Первинні засоби пожежогашіння в усіх приміщеннях

Обов'язкові норми первинних засобів пожежогасіння

(п.4.2.29 Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України)

№ з/п	Призначення приміщення	Одиниці виміру	Вогнегасники		Брезентове або азбестове полотно розміром 2 x 2 м	Примітка
			Пінні смк. 10 л або порошкові 5 кг	вуглекислотні смк. 2 л		
1	Класи, кабінети, аудиторії, лекційні та адміністративні приміщення, спальні приміщення, групові дошкільних закладів	30 погонних метрів довжини коридора, фойє, холу, рекреації	1			Не менше двох на поверх або його частину, виділену глухими стінами і перегородками
2	Лабораторії хімії, фізики, біології, лаборантські при них, приміщення для трудового навчання (крім майстерень з обробки металу та дерева)	100 кв.м	1	1		Не менше одного на приміщення
3	Кабінети інформатики та обчислювальної техніки, радіотехнічні центри, електромонтажні приміщення і приміщення вентиляційних систем, матеріальні склади	100 кв.м	1	1		Не менше одного пінного одного вуглекислотного на приміщення
4	Закриті навчально-спортивні зали, обідні, актові, лекційні та читальні зали, майстерні з обробки металу, дерева, дільниці миття і знежирення	100 кв.м	1			Не менше двох на приміщення
5	Гаражі, відкриті стоянки автомашин, тракторів та ін. техніки (без урахування первинних засобів пожежогасіння, якими обладнано транспортні засоби)	100 кв.м або 5 одиниць техніки на відкритій стоянці	1	1		Не менше двох на приміщення або стоянку Додатково обладнуються ящиком з піском і лопатою
6	Котельні на твердому і газоподібному паливі	на 2 котли	1			Ящик з піском і лопатою
7	Кінопроекційні, кінопересувка	на 1 апарат	1	1		Ящик з піском і лопатою

Забезпечення пожежної безпеки в закладі

Первинні засоби пожежогасіння в усіх приміщеннях

Як діяти керівнику закладу освіти, з чого починати роботу по забезпеченню пожежної безпеки?

КРОК 4.

Розробляємо інструкції з пожежної безпеки

Керівники закладів та установ з метою забезпечення протипожежного режиму зобов'язані:

Розробити та затвердити інструкцію, що визначає дії працівників закладу та установи щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації учасників освітнього процесу, за якою не рідше одного разу на півроку (в установах сезонного типу - на початку кожної зміни) проводяться практичні тренування всіх працівників.

З 14 лютого 2020 року набув чинності Порядок затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням (далі — Порядок) (наказ МВС від 05.12.2019 №1021).

Директор закладу освіти має своєчасно організувати в закладі навчання, перевірку знань з питань пожежної безпеки та інструктажі (п. 4 розд. I Порядку).

Як організувати інструктажі

Проходити інструктажі мають особи під час прийняття на роботу та працівники щороку за місцем роботи.

Інструктажі проводять особи, які:

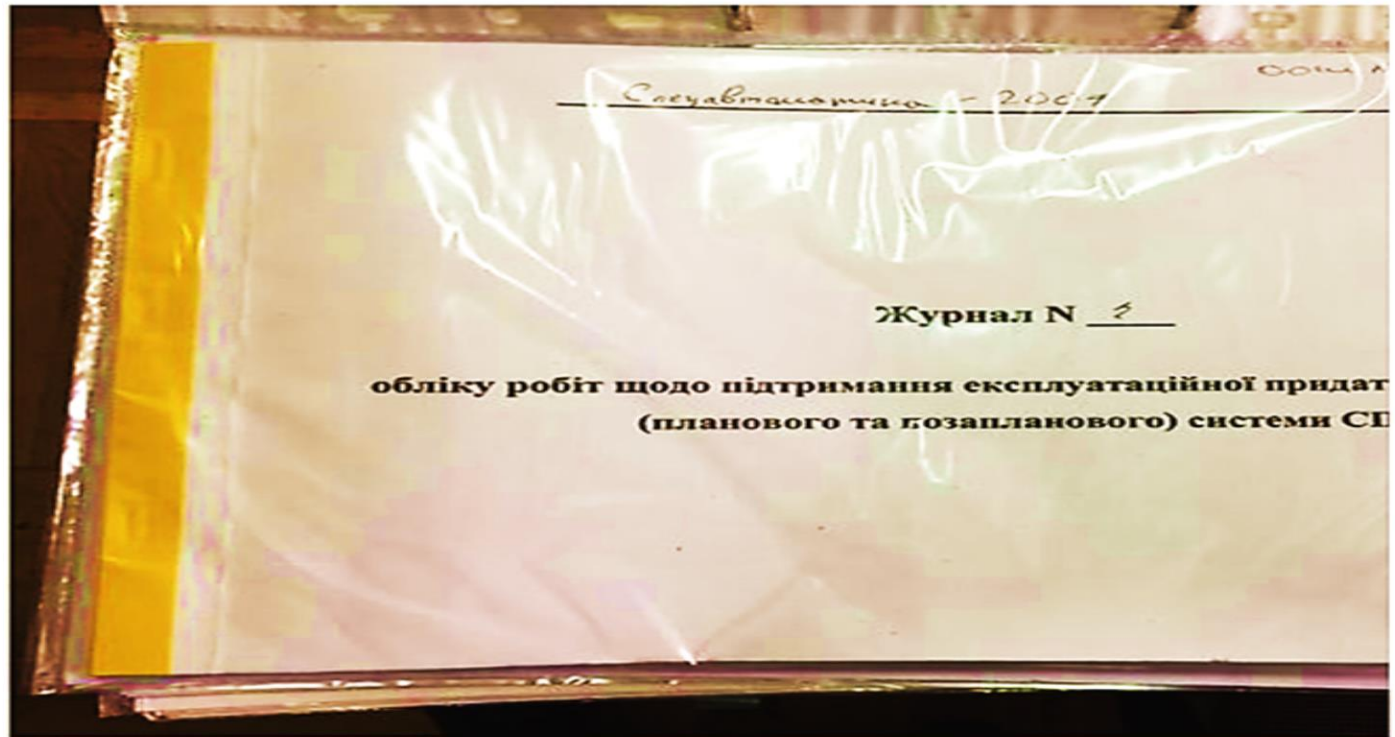
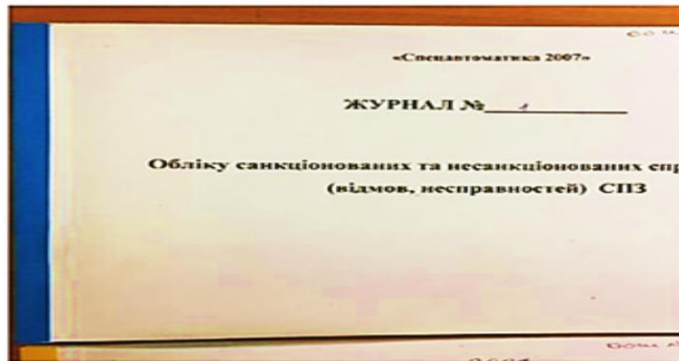
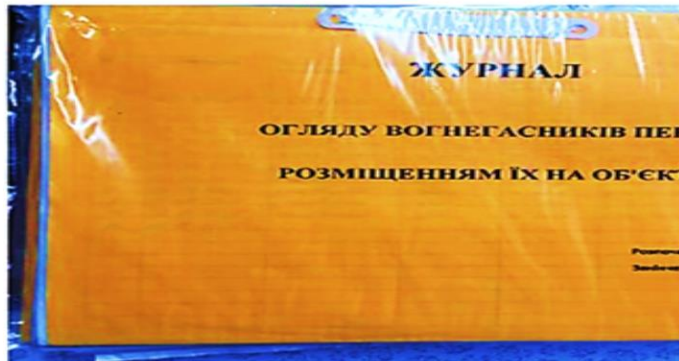
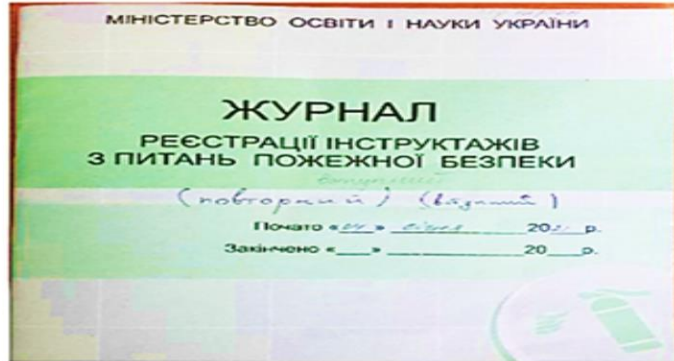
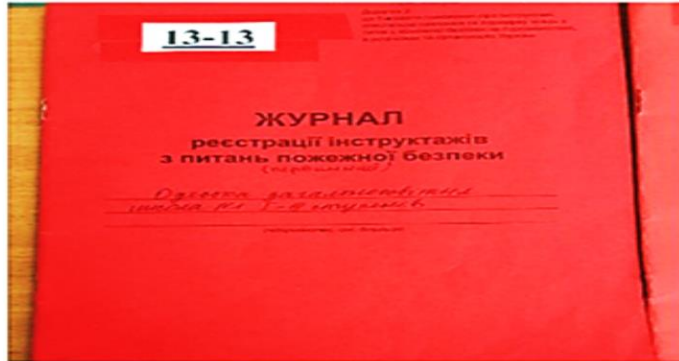
**пройшли у суб'єктів, які навчають,
відповідне навчання і спеціальну підготовку**

**мають відповідне
посвідчення**

Директор розробляє і затверджує перелік питань, з якими необхідно ознайомити працівників під час проведення вступного, первинного, позапланового, повторного та цільового інструктажів.

Фіксація інструктажів

Документи з пожежної безпеки

НАКАЗИ

Про призначення відповідальних осіб за пожежну безпеку

Про протипожежний режим у закладі

Про порядок проходження працівниками інструктажів з питань пожежної безпеки

Про проведення протипожежних тренувань

Наказ з організації і ведення цивільного захисту (створення ланки пожежогасіння)

ІНСТРУКЦІЇ

Про заходи протипожежної безпеки у закладі

Про заходи пожежної безпеки в закладі під час масових заходів

Про заходи пожежної безпеки у навчальних кабінетах

Про дії працівників під час евакуації за пожежі

Як діяти керівнику закладу освіти, з чого починати роботу по забезпеченню пожежної безпеки?

КРОК 5.

Забезпечуємо розроблення плану та порядку евакуації людей

Керівники закладів освіти з метою забезпечення протипожежного режиму зобов'язані:

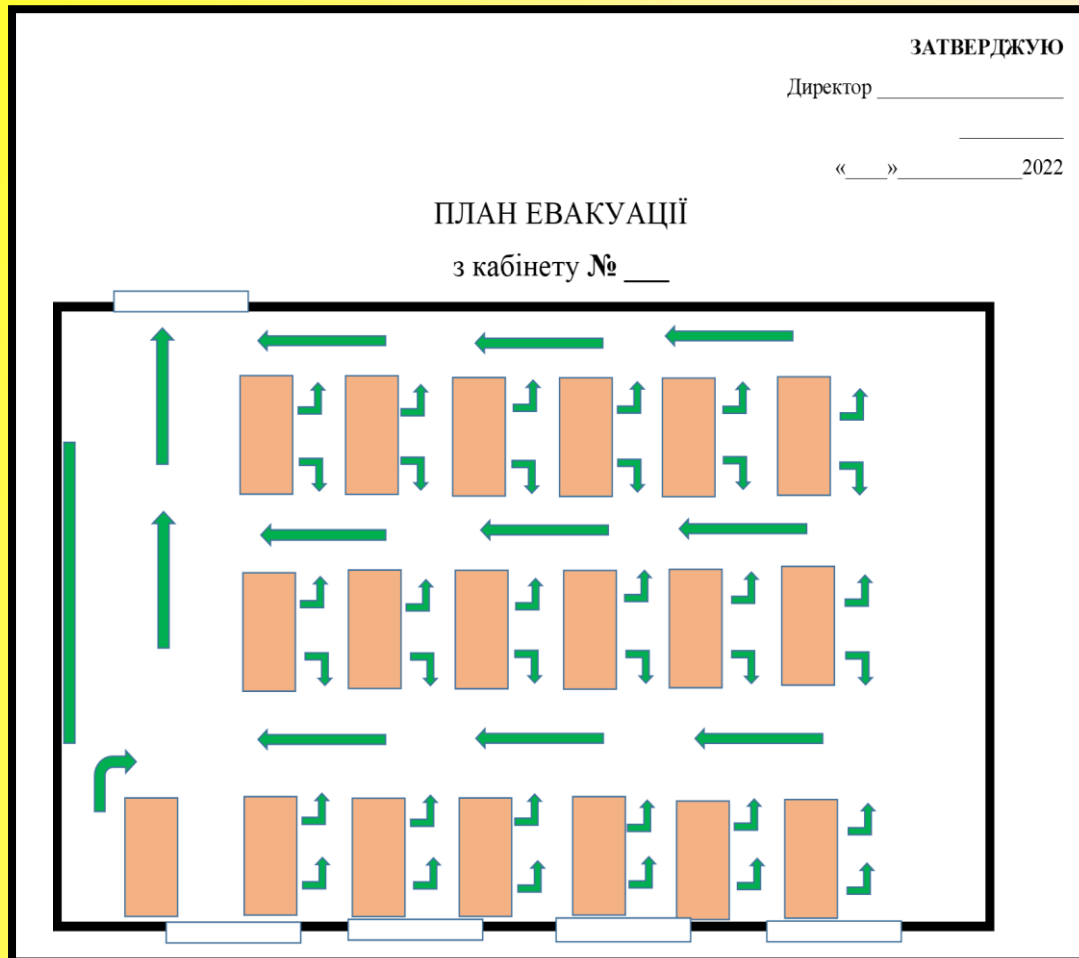
Забезпечити розробку і затвердити орієнтовний план евакуації учнів у разі виникнення пожежі та порядок оповіщення всіх учасників освітнього процесу.

План евакуації та порядок евакуації повинні переглядатися один раз на три роки

План евакуації складається з

ДВОХ ЧАСТИН:

- графічної (малюнок);
- текстової (пояснення до плану).

Додаток 1
до Правил пожежної безпеки для
навчальних закладів та установ
системи освіти України
(пункт 1 розділу II)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник навчального закладу (установи)

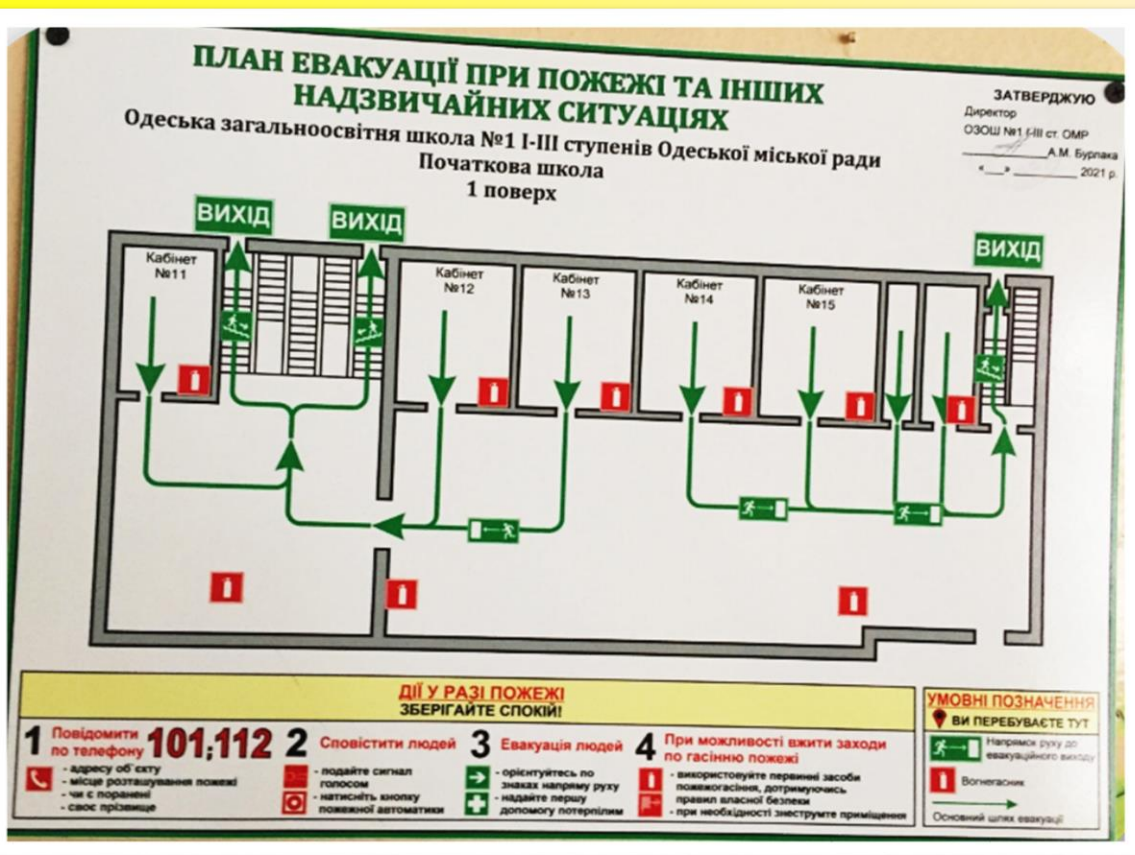
_____ (підпис, прізвище, ініціали)
_____ 20__ р.

Орієнтовний план евакуації учнів та вихованців у разі виникнення пожежі

№ з/п	Назва дії	Порядок і послідовність	Посада, прізвище виконавця
1	Повідомлення про пожежу	У разі виявлення пожежі або її ознак необхідно негайно повідомити за телефоном до пожежно-рятувального підрозділу, підключити систему оповіщення людей про пожежу, повідомити керівника навчального закладу, установи або особу, що його заміщує	
2	Евакуація учнів, вихованців з будівлі, що загорілася, порядок евакуації	Негайно у разі виявлення пожежі або за сигналом оповіщення (зазначається вид сигналу) всі учні, вихованці мають виводитися назовні через коридори і виходити згідно з планом	
3	Звірка спискового складу з фактичною наявністю евакуйованих з будівлі	Усі евакуйовані з будівлі учні, вихованці перевіряються за наявними в групах і класах поіменними списками (журналом обліку занять)	
4	Пункти розміщення евакуйованих учнів, вихованців	У денний час учні, вихованці групами (класами) розміщуються у будівлі (зазначити адресу). У нічний час вони евакууюються до будівлі (зазначити адресу)	
5	Гасіння пожежі працівниками закладу, установи до прибуття пожежно-рятувального підрозділу	Гасіння пожежі організується негайно з моменту її виявлення і проводиться працівниками закладу, установи, не зайнятими евакуацією учнів, вихованців. Для гасіння використовуються всі наявні засоби пожежогасіння	

План евакуації

Інформаційно-просвітницька робота з питань безпеки життєдіяльності

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Електробезпека

Увага!

- Користуйтеся справними електроприладами;
- Дотримуйтеся порядку ввімкнення електроприладу в мережу: спочатку підключи шнур до приладу, а потім шнур до мережі. Відключати - у зворотньому напрямку;
- Не торкайся ввімкненого електроприладу мокримі руками;
- Якщо помітив несправність в електроприладі чи погано ізолювані, обірвані або провислі дроти, негайно повідомте батькам чи старшим.

Пожежна безпека

Заборонено!

- Приносити і використовувати сірники, запальнички, петарди та інші піротехнічні засоби;
- Користуватися електрочайником та електрокаліфікатиками;
- Користуватися електрообігрівачами;
- Використовувати заповнені електрокаліфи, які можуть викликати коротке замикання;
- Включати комп'ютер у класі без дозволу учителя.

Безпека дорожнього руху

Увага!

- Ходити тільки по тротуарах, дотримуючись правої сторони;
- По дорогах чи вулицях, де немає тротуарів, треба йти, дотримуючись лівої сторони, назустріч транспорту;
- Будьте обережні біля під'їзда дворів, звідси неочікувано може виїхати автомобіль;
- Спокійно, зосереджено переходьте дорогу;
- Переходьте вулицю по пішохідних доріжках або по підземних переходах;
- При переході ввімкніть в безпеці: подивіться спочатку наліво, далі направо до середини дороги, - направо.

Безпека при користуванні газом

Увага!

- Забороняється користуватися несправними газовими приладами чи використовувати їх не за призначенням;
- На мовні залишайте без нагляду ввімкнені газові прилади;
- Поводься з вогнем обережно: Категорично забороняється сунути близу чи волосся над плитою із запаленими пальниками;
- Не можна розмішувати блия газом! Ігноруйте, що можуть легко займатися: папір, тканини тощо;
- Дотримуйтеся правил пожежної безпеки при користуванні газовими та бездимовими приладами;
- Не порукуйте правил пожежної безпеки при лічному опаленні (несправні димарі).

Телефони екстреної допомоги

	101	- пожежна безпека
	102	- поліція
	103	- швидка допомога
	104	- служба газу

Правила учнів

- Не гратися сірниками, газом, вогнем;
- Без дорослих не гуляти у двориках;
- Не вживати нездорової їжі та напоїв;
- Не вживати водних ліків без вказівки дорослих;
- Не спілкуватися з незнайомцями.

Безпека в школі

Не ходити в школу з пораненнями, відсутності однієї з частин тіла, відсутності однієї з частин тіла, відсутності однієї з частин тіла.

КУТОЧОК ЮНИХ ПОЖЕЖНИКІВ

Дружина юних пожежників

Добровільне об'єднання учнів, яке створюється з метов виконання у них бережливого відношення до суспільної власності, мужності, сміливості.

Склад дружини юних пожежників

- Лейтенант Софія - командир
- Машиніст Михайло
- Штурман Євген
- Провідник Євген
- Біолог Кристина
- Біолог Владислав

Пост'ява

"Привіт! Ми пожежники! Ми готові в будь-який час прийти на допомогу!"

КУТОК ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ОХОРОНА ПРАЦІ - це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів і засобів, направлених на збереження життя, здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності та навчання.

ПЕРША ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Важливо знати: Як викликати швидку допомогу? Як надати першу допомогу? Як надати першу допомогу? Як надати першу допомогу?

ОХОРОНА ЖИТТЯ

Будь ввічливий від залежностей: Обережи здоров'я! Дотримуйся правил безпеки!

КОМП'ЮТЕРНА БЕЗПЕКА

Правила користування комп'ютером: Як користуватися комп'ютером? Як користуватися комп'ютером? Як користуватися комп'ютером?

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА

Основні вимоги електробезпеки: Перед роботою перевіри! Не торкайся! Не торкайся! Не торкайся!

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Важливо знати: Як користуватися вогнегасником? Як користуватися вогнегасником? Як користуватися вогнегасником?

ПЕРВИННІ ЗАСОБИ ПОЖЕЖОГАСІННЯ

ВІДУКЛИСЛЮТЕ ВОГНЕГАСНИКИ: Як користуватися вогнегасником? Як користуватися вогнегасником? Як користуватися вогнегасником?

БЕЗПЕКА НА ДОРОЗІ

Правила дорожнього руху: Як користуватися велосипедом? Як користуватися велосипедом? Як користуватися велосипедом?

ОСНОВНІ ДІЇ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

1. Повідомити за телефоном 101
2. Евакуювати людей
3. Не панікувати!

СЛУЖБИ ЕКСТРЕННОЇ ДОПОМОГИ

	101	- пожежна безпека
	102	- поліція
	103	- швидка допомога
	104	- служба газу

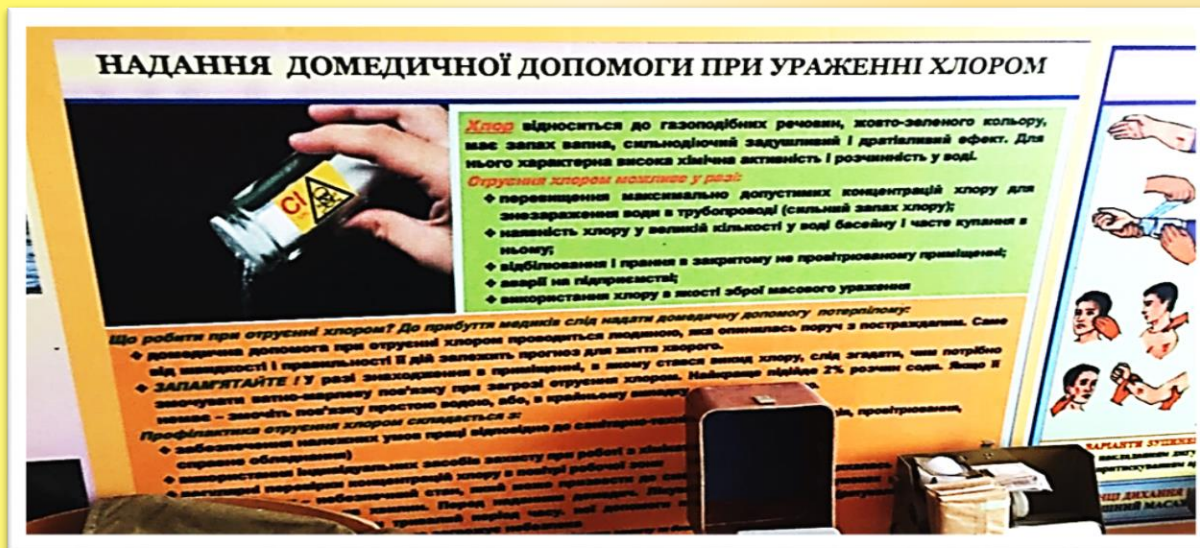
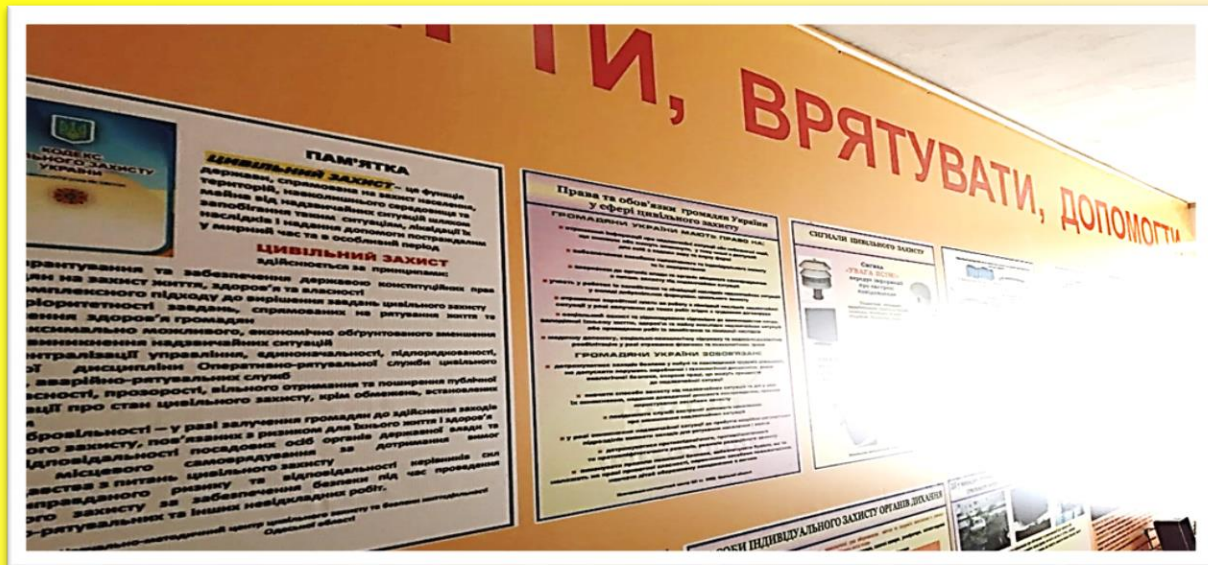

Інформаційно-просвітницька робота з питань безпеки життєдіяльності

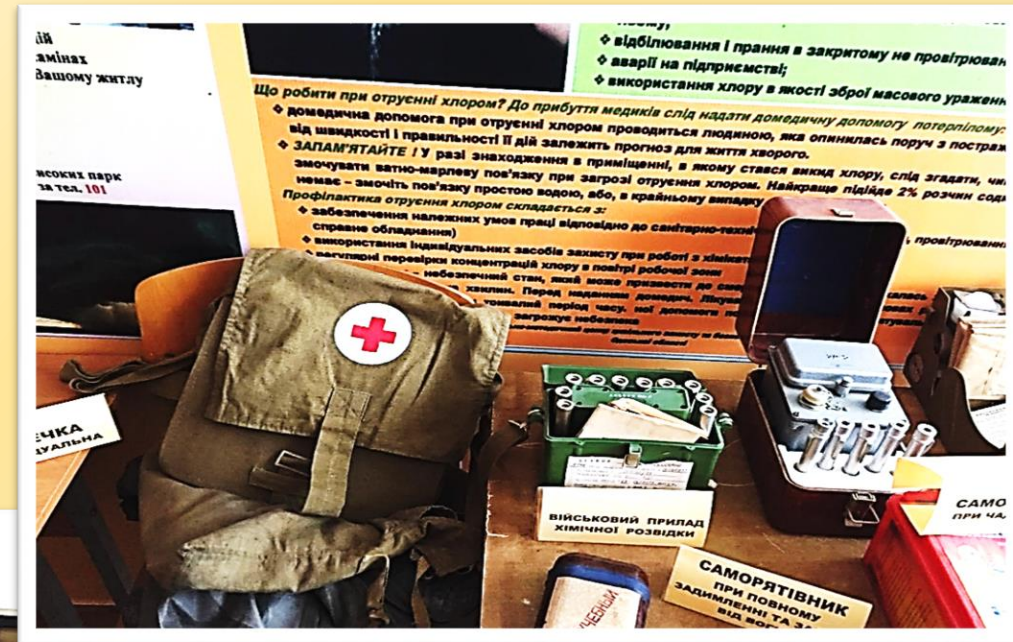

Кабінет з цивільного захисту

Кабінет з цивільного захисту

Матеріали проведення заходів з безпеки життєдіяльності

Організація роботи з учнями

Зустрічі з представниками служб ДСНС та поліції

Організація роботи з учнями

Практичні навчання

Організація роботи з учнями

Виховні години з безпеки життєдіяльності

